

WACHTEN OP FILIP - dramatische monoloog voor actrice

door

Herman De Jonghe

ALMO BVBA

Herman De Jonghe
hermandejonghe@gmail.com

ACT I

Scène 1

WACHTEN OP FILIP

Vrouw, middelbare leeftijd, zit op stoel naast een tafeltje. Daarop staat alleen een oude zwarte telefoon, op een gehaakt lapje. De vrouw wacht op een telefoontje: ze kijkt naar het apparaat en zucht.

MOEDER

Het duurt toch lang, amai zeg.

Ik vraag me af waarom het zo lang duurt. Weten ze het nu nog niet?

En ik kan aan niets anders denken, ik kan niets doen. 't Zou nochtans beter zijn dan hier maar te zitten.

(zucht - pauze)

Als ik nu toch eens mijn ramen vooraan ging lappen? Ze zien er niet uit, heel mijn huis is onderkomen, 't is net of hier niemand meer woont, zo vies zien de ramen er uit.

(staat recht, doet stap, aarzelt)

Neen!

'k Mag het niet doen, als ik mijn kop buiten steek komt Lucia weer of. Of die trien van hierover.

(Imiteert)

"Is er al nieuws?" "Weet ge al iets?" "'t Is nogal iets, hé?"

Nieuws! Allemaal zever. Wat ge in de kranten leest, of in de boekskes, da's nog erger, allez, dat zijn toch allemaal leugens? Zelfs op de VRT, wat die mannen toch durven zeggen. Ik kijk nooit nog naar de tv, nooit nog!

(gaat weer zitten, kijkt naar telefoon)

Onzen Bart die keek altijd graag naar de tv. Hij was nog maar zo groot, en zot van de tv! Naar alles keek 'm, niet alleen naar kinderprogramma's en tekenfilmkes, maar naar dingen waarvan ik dacht: allez, zo klein en al zo geïnteresseerd! Slim!

Dat was een slim bazeke. Ja, 't is ne slimme jongen, dat zeggen ze nu nog. Boeken lezen dat die kon! Hoe dikwijls heb ik niet gezegd: maar gaat toch buiten spelen, Bartje! Uw kameraadjes wachten op u! Maar niks, hé, hij was toch altijd zo graag thuis.

(pauze)

Heel anders dan zijn vader.

God, ja, nu zeggen ze: zo'n kind dat opgroeit zonder vader, dat is toch erg, hé. Maar ik weet dat nog niet. Dat hangt af van die vader! Ik denk dat Bartje beter af was zonder die paljas.

Dat kind, allez, komaan zeg. Dat zag ook wel uit z'n ogen, hé. Dat zijn moeder vol blauwe plekken stond.

En dat roepen altijd, dat roepen.

Eigenlijk kent ge ne mens nooit, hé. Toen we nog

--->

MOEDER <---

vreeën, amai, toen kon 't niet op. Bloemen, pralines, alles. Ons ma was in de wolken, ha, nen ingenieur, en uit zo'n goeie familie, met een appartement in Blankenberge!

Onze pa... onze pa niet. Maar die zweeg, die heeft nooit iets gezegd. Maar ik wist dat die het niet goed vond. Had 'm mij maar verwittigd... Maar ja, ik had het toch niet geloofd. Ik zou het hem alleen maar kwalijk genomen hebben. Ne mens is een kieken, hé. Zeg... die telefoon is toch in orde, hé?

(neemt de hoorn van de haak en luistert)

Ja, d'r is toch iets te horen. Goed terugleggen, niet scheef, want dat heb ik al eens gehad, dat ik de hoorn niet goed had teruggelegd. Dat heeft drie dagen geduurd voor dat 'k dat doorhad. Ja, zoveel mensen telefoneren d'r ook niet, hé.

(pauze)

De school.

Daar is 't verkeerd gelopen met onzen Bart. Pesten, pesten, pesten. Vier scholen heb ik geprobeerd, vier. En elke keer hetzelfde. En die leraars, die trekken zich niks aan, hé! In plaats van die pestkoppen eens goed aan te pakken en flink te straffen, neen, ze staken het verdomme nog op onzen Bart! Dat manneke had het altijd gedaan. En dan kwamen ze hier van hun oren maken omdat onzen Bart spijsbelde. Amai, zeg, daar hadden ze wel tijd voor.

Ik heb me gelukkig niet laten doen: "Onzen Bart was ziek, meneer. Een kind mag toch ziek zijn, zeker? Of is dat tegenwoordig verboden op school?" En als er een doktersbriefje moest zijn dan kregen ze dat. De zagemannen. 't Is hun schuld dat het verkeerd gelopen is.

Ocharme die jongen, die heeft afgezien. En waarvoor? Een diploma hebben ze hem ook al niet gegund. Zo'n verstand! Die had gemakkelijk ingenieur kunnen worden!

(pauze - staat recht, loopt rond - dan gaat de telefoon - ze spring ernaartoe)

Hallo? Hallo?

Met Verbloemen.

Neen, dat is de naam van mijne ex, ik gebruik mijn eigen naam.

Wat?

Een abonnement?

Neen, neen, ik...

Nee... Ik ben niet geïnteresseerd. Ik lees die dingen niet. Dat is allemaal zever wat daarin staat. Mensen zwart maken, ja! Madame, ik verwacht een heel belangrijke telefoon, ik ga inleggen.

Neen, ik wil geen brief en geen cadeau... Neen, ge moogt 'm houden, uwe DVD. Ja, zeg!

(haakt abrupt in)

Dat is niet beleefd, inleggen, dat weet ik, maar nu, komaan zeg.

--->

MOEDER <---

Dat heb ik altijd tegen onzen Bart gezegd: beleefd moet ge blijven. Altijd. Roepen en vloeken, dat doen alleen vulgaire mensen, en zo zijt gij niet. Ge kunt alles zeggen op een beleefde manier.

En dat zegden de mensen allemaal: amai, wat nen beleefde jongen. Ik heb er ook altijd voor gezorgd dat hij fatsoenlijk gekleed was, niet zoals ze tegenwoordig allemaal rondlopen, met zo'n vieze broek en een hemd met slippen tot op hun knieën. Ah nee. Ik heb het niet breed gehad, maar daar ging mijn laatste cent naartoe. En 's zondags, als we naar mijn ouders gingen, was dat met een wit hemdje en een das. Pikfijn zag 'm eruit, om door een ringetje te trekken!

(zucht)

Wat dat tegenwoordig is met de meisjes, ik zal het nooit begrijpen.

Dat ze zo ne jongen... Allez! Hij had op school wel eens vriendinnetjes, ik herinner me nog dat Nicolleke, lief, niet zo heel knap, maar een goed. Maar daarna... ja, ik kreeg 'm ook zo slecht buiten, hé. Ik zei: "Bartje, maar gaat toch eens naar de cinema? Of dansen, ge moet toch eens tussen de mensen zijn?" Neen, zo was 'm niet. Hij was graag bij mij. En met dat dopgeld springt zo ne jongen ook niet ver, hé? Hoe kan hij nu een meisje trakteren met die aalmoes die ze hem geven?

Ik heb die hoorn toch goed ingelegd? Ja!

Maar hoelang duurt dat nu toch? De Filip zal me toch niet vergeten zijn? Moet ik zelf eens niet bellen?

(aarzelt)

Neen. Hij zal wel bellen. Ik zal het rap genoeg weten.

Anders had ik zelf maar naar ginder moeten gaan. Maar dat kon ik niet. Neen, dat mogen ze van mij niet vragen. Dat zal Bart wel begrijpen. Dat is te veel.

(pauze)

Hoe dikwijls heb ik hem niet bezocht, de laatste maanden. Toch zeker tien keer. Ik had wel elke dag willen gaan, maar 't is zo ver en ik heb geen auto. En ik wil niemand lastig vallen. Daarbij, dan beginnen ze weer vanalles te vragen.

Al die vragen, waarom moeten mensen altijd alles weten? Ge moet niet alles weten. Hoe minder dat ge weet, hoe beter. Alles wat ge weet heeft een gewicht, en dat gewicht ligt op uwe rug. En als ge heel veel weet is dat een verschrikkelijk gewicht, dan is 't precies of ge sleept heel de dag ne kamion op uwe rug. En 's nachts ligt die op uwen buik.

Neen, ik bel maar niet. Ik zal 't rap genoeg weten. Binnen éne minuut misschien al, of binnen een uur. Zeker binnen een uur. Ze zullen vandaag beslissen en dan zal Filip me direct bellen.

(pauze - slaat de handen voor de ogen)

Het is allemaal haar schuld!

Dat rotmens, die vieze, vieze...

--->

MOEDER <---

Bartje, zei ik, ik zei het wel honderd keer, Bartje, pas op met dat mens. Die profiteert van u! Die wil hier alleen maar binnendringen, die wil ons tegen elkaar opzetten, die wil tussen ons in komen. Laat haar vallen, Bartje. Er zijn meisjes genoeg, ge kunt er zoveel krijgen als je wil. Maar die toch niet! Isabelle! Isabelle lellebel!

Ik hoorde ze wel bezig, daarboven, op zijn kamer. En onzen Bart, die jongen, die liet zich maar doen. Met haar vieze manieren. Eerst kwamen ze hier alleen als ik gaan werken was, maar later geneerde ze zich voor niks meer. Geen manieren had dat mens. Zoals die aan tafel zat! Die kon niet eten met mes en vork, dat had die niet eens geleerd!

Ouders had ze niet. Geplaatst. Pleeggezin, allez, met zo iemand kwam 'm thuis. Onzen Bart.

Ik heb geprobeerd om Isabelle te aanvaarden. Omwille van Bart. Maar 't ging niet, het ging niet.

En zij... alleen om hare was te doen was ik goed, en te zorgen dat er genoeg bier in huis was. De zatte trut! Als ge dan hoort wat er nu over haar gezegd wordt, allez, dan zoudt ge toch gaan vloeken en roepen!

Nu schilderen ze haar allemaal af als een goed braaf meisje, dat op zoek was naar warmte en genegenheid, dat zich los probeerde te maken van een moeilijke jeugd.

Op zoek naar warmte en genegenheid!

Bij twintig mannen tegelijk, dat zal wel warmte gegeven hebben!

(loopt rond)

Ik heb het hem gezegd: Bart, laat u niet doen! Ge zijt niet getrouwd, zij is hier binnengekropen, zij leeft op ons kosten. Zij profiteert van u, van mij, ze bedriegt ons. Gooit ze buiten!

Niks aan te doen. "Als zij gaat, ga ik ook", zei Bart. Tegen mij.

Maar het was waar, ze had andere mannen, ik had het zelf gehoord op het werk. Van Marleen, en als die iets vertelt dan is het waar. Waar rook is, is vuur. En nu schrijven ze in de gazet dat Bart dat allemaal gefantaseerd heeft. Gefantaseerd?

Omgekeerd, ja. Hij wilde het niet weten. Duizend keer opnieuw heb ik het gezegd. Ze lacht met u, Bart. Ze riekt naar andere mannen. Die minirokskes, die decolletés, waar dient dat anders voor?

Duizend keer heb ik het gezegd. 's Morgens en 's avonds. Zo lang heeft het geduurd voor hij me geloofde. Mij, zijn eigen moeder!

(wanhopig)

Ik wilde alleen dat hij gelukkig zou zijn. En ge kunt niet gelukkig zijn met zo'n lellebel. Ik wilde... ik wilde alleen dat hij haar zou buitenzetten. Dat hij zou zeggen: "Luister eens, Isabelle, dat gaat zo niet. Zoals gij u hier gedraagt. Ge moet ons ma niet behandelen als een meid, hé! Dat is geen meid, dat is

--->

MOEDER <---

mijn moeder, die mij helemaal alleen heeft opgevoed en het brood uit haar mond heeft gespaard om mijn toekomst veilig te stellen. Ge moet ergens anders gaan wonen en ge moet werk zoeken. En ge moet niet zo lelijk doen in bed, ons moeder hoort dat allemaal en een beetje respect mag toch wel, hé. Ons moeder woont al twintig jaar alleen. Pakt uw bullen en ziet maar dat ge ergens anders binnenkruipt." Dat had hij moeten zeggen.

Maar ik weet niet wat hij gezegd heeft. Ik was op het werk.

En ik weet ook niet wat zij gezegd heeft.

Alleen Bartje weet het, maar hij houdt het voor zich. Ze is gaan roepen en vloeken, natuurlijk. En zij is begonnen. Ze heeft met dingen gegooid, ze heeft hem geslagen. Daar ben ik zeker van, ook al zeggen ze dat het niet waar is. En dan zijn de stoppen doorgeslagen, zo is het gebeurd. Die jongen heeft natuurlijk iets meegekregen van zijn vader. Een stukje geweld, dat zit in u, daar kunt ge niets aan doen.

Ik weet ook niet waar hij die knuppel vandaan haalde. Die moet hij meegebracht hebben.

Zo had het niet mogen gebeuren. Ik keur dat niet goed, ge kunt dat niet goedkeuren.

Toen ik thuiskwam... God, God, God, al dat bloed...

Ik zei nog: "Bartje, hebt ge u gekwetst?"

Maar 't was zijn bloed niet.

Zo loopt het af, hé, met lellebellen. Nu maken ze er een heilige van, die advocaten, maar Filip heeft de waarheid gezegd, ook al vond hij geen getuigen, die andere viezeriken lieten zich natuurlijk niet zien.

Ze bestaan, al haar aanhouders, al die profiteurs, die met onzen Bart lachten, die mannen met hun grote diploma's en hun sportkarren en hun dure villa!

Ze moeten Filip geloven, hij is de beste advocaat van allemaal.

Bartje kon er niet aan doen, het was zijn schuld niet. Ze mogen hem hiervoor niet straffen!

(de telefoon rinkelt - ze gooit zich op de hoorn)

Ja... ja... ja, Filip, zeg het maar...

(lange pauze - ze zakt op de stoel - knikt af en toe)

Levenslang?

EINDE